

Miljöberättelse 2023

Miljöarbetet inom Folkuniversitetet Region Öst

Folkuniversitetet Region Öst har ett miljöledningssystem som spänner över hela verksamheten och berör alla miljöpåverkande aktiviteter. Vi arbetar kontinuerligt med att minska den negativa miljöpåverkan och öka den positiva. För att styra och stötta miljöarbetet finns en övergripande miljöpolicy samt gemensamma rutiner, checklistor och mallar dokumenterade i verksamhetsmanualen, vilken nås via vårt intranät.

Miljömål sätts och följs upp inom ramen för den ordinarie verksamhetsplaneringen, utifrån en bedömning om de mest betydande miljöaspekterna. Den stiftelseövergripande målsättningen om minskad miljöpåverkan (minst -3% för energiförbrukning, flyg- respektive bilresor i förhållande till omsättningen) har uppnåtts för 2023. Utöver vad som framgår av organisationens verksamhetsplaner arbetar vi kontinuerligt även med andra miljöförbättrande åtgärder.

Miljöutredningar genomförs regelbundet, senast runt årsskiftet 2017/2018, och ledningen fastställer årligen vilka miljöaspekter som är betydande för organisationen. Lagkrav på miljöområdet bevakas kontinuerligt genom en tredjepartstjänst och efterlevnad följs upp i samband med interna och externa revisioner samt avrapporteras vid ledningens genomgång två gånger per år.

Miljöansvarig är utsedd och sitter i ledningsgruppen. En kombinerad kvalitets- och

miljösamordnare, som arbetar regionalt, deltar alltid vid ledningens genomgång. Våra medarbetare är engagerade och bidrar till en dynamik och ett lokalt engagemang i vårt miljöarbete. Varje år kallas nya medarbetare med en tjänstgöringsgrad om minst 50% till en utbildning i grundläggande miljökunskap. 2023 slutförde 73 personer utbildningen.

Folkuniversitetet är ett studieförbund med direkt anknytning till Stockholms universitet och vi vänder oss till en bred allmänhet. Kurserna och det pedagogiska tänkandet präglas av ett vetenskapligt förhållningssätt och av vår framväxt ur den akademiska världen. Det är en viktig uppgift för Folkuniversitetet att sprida kunskap om global hållbar utveckling, baserad på vetenskaplig grund och att göra denna lättbegriplig. Vi ger sedan lång tid tillbaka bland annat föreläsningsserier med forskningsinformation. Genom vår identitet och vår obundenhet når vi en bred allmänhet och vårt utbud är tillgängligt för alla. Internationella kunskaper och erfarenheter utvecklar och berikar vår verksamhet i Sverige. Idéer och inspiration får vi bland annat genom samarbetet med våra skolor i Europa och genom vårt engagemang i internationella nätverk.

Folkuniversitetet Region Öst är medlem i Stockholms klimatpakt.

Miljödiplomering enligt Svensk Miljöbas

Folkuniversitetets miljöarbete uppfyller kraven i den nationella standarden Svensk Miljöbas, vars miljöledningsstandard bygger på grundläggande delar i ISO 14001 och EMAS. Svensk Miljöbas lägger stor vikt vid vad verksamheten presterar i form av faktiska miljöförbättrande åtgärder, miljöutbildning för medarbetarna och att arbetet bedrivs med inriktning på ständiga förbättringar. Vårt miljöarbete revideras årligen och vi har varit miljödiplomerade sedan 2009.

Betydande miljöaspekter

Vår miljöpåverkan kartläggs sedan 2009 vid våra kontinuerliga miljöutredningar. Den senaste genomfördes i slutet av 2017. Utifrån den har vi bedömt att våra mest betydande miljöaspekter är:

- *Folkbildning och utbildning*
Som studieförbund har vi har möjligheten att förmedla kunskap inom hållbar utveckling till våra kunder, kursdeltagare och elever. Genom aktivt arbete inom detta område förstärks även medvetenheten hos personalen kring miljö- och hållbarhetsfrågor.
- *Inköp av leverantörer och produkter*
Genom att överväga miljöaspekter vid större inköp och/eller val av nya leverantörer kan vi minska vår negativa miljöpåverkan. Folkuniversitetet Region Öst rekommenderar val av leverantörer som innehar miljödiplom eller -certifiering.
- *Energianvändning*
Det är ur miljömässig och ekonomisk synvinkel värt att ha stort fokus på energianvändningen. Genom att minska elförbrukningen i fastigheter som vi själva äger, efterfråga data kring energianvändningen i lokaler som vi hyr och göra

medvetna val av den el vi köper in kan vi minska vår negativa miljöpåverkan.

- *Tjänsteresor och persontransporter*
Folkuniversitetets personal reser totalt sett relativt lite i tjänsten. Resor har ändå en stor miljöpåverkan, särskilt då de sker med bil eller flyg. Med en miljöanpassad resepolicy, god kontroll över de bil- och flygresor som ändå sker och möjligheter att genomföra digitala möten i ännu större utsträckning har vi möjlighet att minska vår negativa miljöpåverkan. Allt fler kurser och utbildningar har inslag av distansundervisning, vilket också minskar behovet av persontransporter samtidigt som vi möter en efterfrågan på sådan verksamhet.
- *Hantering av farligt avfall*
Detta är ett område som är hårt reglerat och kräver god kontroll och ordning, exempelvis genom uppdaterade kemikalieförteckningar och säkra rutiner för hantering av farligt avfall. Genom medvetna val vid inköp av material till verksamheterna kan vi också minska mängden farligt avfall totalt sett.
- *Elektrisk och elektronisk utrustning*
Omfattningen av elektronisk utrustning är hög. Området styrs bäst med bra inköpsrutiner med krav på energi- och miljöprestanda. Folkuniversitetets Serviceaktiebolag hanterar alla IT-relaterade inköp och leasingavtal, liksom den dagliga IT-driften inom organisationen, och har bland annat en hållbarhetspolicy och en policy för grön IT som stöd i detta arbete.

Måluppfyllelse och genomförda miljöförbättringar

2023 var energiförbrukningen, i förhållande till omsättningen, 21,8 procent lägre än vad den var

2022. På motsvarande sätt var antalet körda mil 7,4 procent lägre, och antalet flygresor 11,5 procent lägre, än 2022.

Några andra av de miljöframgångar vi sett under det gångna året:

- Vi har under 2023 genomfört 98 publika arrangemang, främst föreläsningar, på hållbarhetsområdet. Ambitionsnivån på detta område har höjts under de senaste åren och vi ligger på en jämförelsevis hög nivå även i år.
- I Stockholm arrangerades för fjärdje gången "Hållbar gördag", en dag med aktiviteter som ger både kunskaper och färdigheter i hur man kan leva ett mer hållbart liv. I år besöktes arrangemanget av drygt 500 personer.
- I Östergötland har vi haft rekordmånga dialogforum med tema ekologisk eller social hållbarhet. Under 2023 nåddes ca 100 personer.
- Inom sfi-verksamheten i Jönköping har man gjort regelbundna studiebesök på sorteringsgårdar. Man har också haft besök av en pedagog från ett avfallsbolag, för lektioner om miljö och avfallssortering.
- Trycksaksproduktionen reducerades kraftigt under förra året och även i år har vi medvetet arbetat med en lägre trycksaksproduktion till förmån för digital marknadsföring. För de trycksaker som ändå produceras väljs precis som tidigare närliggande tryckerier i möjligaste mån för att minska transportavstånden.
- Kungstengsgymnasiet har fortsatt att åka tåg till praktikorterna Düsseldorf och Aix-en-Provence i stället för att flyga. I år har man också haft en bokcirkel för medarbetare, med temat Klimatpsykologi.

- Ett stort antal nya medarbetare har genomgått utbildning i grundläggande miljökunskap. På flera enheter har man också arbetat med ytterligare fortbildning på hållbarhetsområdet.
- Från och med i år avrapporteras lagkrav och -efterlevnad på miljöområdet mer systematiskt vid ledningens geomgång.

Utvecklingen över tid för några relevanta indikatorer redovisas på nästa sida.

		2023	2022	2021	2020	2019
Omsättning		378 883	331 000	311 000	274 420	291 063
Antal anställda (helårsarbetsplatser)		389	350	318	290	305
Lokalyta (kvm)		21 502	23 042	21 225	20 186	22 823
Miljöaspekt	Indikatorer/nyckeltal					
Bildning och utbildning (externt)	Externa miljörelaterade arrangemang	98	100	68	74	69
Bildning och utbildning (intern kompetens)	Antal nyanställda som genomgått miljöutbildning*	73	49	35	n/a	67%
Inköp (miljöanpassade varor och tjänster)	Andel leverantörer med ett aktivt miljöarbete**	70%	40%	30%	30%	40%
Elförbrukning	kWh per år	1 082 794	1 178 416	1 267 575	1 155 987	1 319 817
Tjänsteresor och persontransporter (bil)	Mil/år	5 417	5 233	4 362	3 907	10 043
Tjänsteresor och persontransporter (flyg)	Flyg/år (ToR)	277	280	60	95	418

* 2020 års utbildning sköts upp och genomfördes istället digitalt under 2021. Uppgiften för 2019 avser andelen nyanställda som gick utbildningen.

** Av de 20 största leverantörerna, sett till inköpsvärde.

Vi fortsätter att arbeta med

- Positiv miljöpåverkan genom att sprida kunskap och medvetenhet internt och externt.
- Medvetna och miljöanpassade inköp av varor och tjänster.
- Medveten och miljöanpassad energiförbrukning.
- Miljövänliga transportalternativ inom tjänstens ramar.
- Medveten och miljöanpassad kemikaliehantering.
- Medveten och miljöanpassad återvinnings- och avfallshantering.

Miljöberättelse 2023/Verksamhetsmanualen/Systematiskt miljöarbete
Framtagen av Eric Hale, kvalitets- och miljösamordnare, godkänd av Olof Olsson, rektor
Datum: 2024-09-06, utgåva 1